

רב תרבותיות, שייכות וזהות

ד"ר רות פרסר

שעות קבלה בתיאום מראש לדוא"ל: rpreser@staff.haifa.ac.il

קורס זה מציע בחינה רב-תחומית וביקורתית של שלושה מושגים – רב-תרבותיות, זהות ושייכות, בהקשרם התיאורטי והאמפירי-חוויתי. במהלך הקורס נדון בכתיבתם של הוגים והוגות מרכזיים העוסקים במושגים אלו ונבחן כיצד קטגוריות כמו גזע, לאום, מעמד, מגדר ומיניות, רלוונטיות להבנת חיי היומיום. במהלך השיעורים נבחן את מכלול הפרקטיקות, הדימויים החזותיים, וצופני התנהגות המעצבים היבטים שונים של החיים החברתיים והמאורגנים באמצעות מוסדות חברתיים (מוסד המשפחה, הממסד רפואי, מערכת המשפט, מערכת החינוך וכו'). נשאל כיצד מיקומים שונים בשוליים ובמרכז מעצבים זהויות ומייצרים שייכות והשתתפות אזרחית וכיצד גישות רב-תרבותיות ביקורתיות עשויות להעשיר דיון בשאלות של גוף, בריאות, והשיח הרפואי. הקורס יקנה מושגי יסוד בתחום וידון בדילמות העולות מהגישה הרב-תרבותית.

דרישות הקורס:

- א. קריאה שוטפת של המאמרים במהלך הקורס והשתתפות בשיעורים. יש להגיע לשיעורים עם עותק (אלקטרוני או מודפס) של המאמר הנידון.
- ב. דו"ח קריאה (25%). יש להגיש 4 דו"חות קריאה (המתייחסים לשיעורים שונים - לבחירתך). הדו"ח ישלח בדוא"ל, לפני השיעור בו נדון המאמר, ולא יאוחר מיום ג' בשעה 20:00 בערב שלפני השיעור. הדו"ח לא יעלה על 250 מילים ויענה על השאלות: מה התופעה בה דן המאמר? ומה השאלה שעמה המאמר מתמודד? מה הטענה המרכזית במאמר?
- ג. רפרט (25%). הצגת אחד ממאמרי הקריאה בכיתה בתיאום עם המרצה (מאמר שונה מארבעת המאמרים שנבחרו להגשת דו"ח קריאה). הרפרט לא יעלה על 10 דקות.
- ד. מבחן בית (50%). המבחן יתבסס על השיעורים בכיתה וקריאה של מאמרי החובה. הנחיות בנוגע למבחן הבית ימסרו לקראת סוף הסמסטר. את המבחן ניתן להגיש עד 8.7.2016 בשעה 08:00.

תכנית הקורס:

2.3.16 פתיחה – מהי תרבות?

9.3.16 המצב הרב-תרבותי

יוסי יונה ויהודה שנהב, (2000). המצב הרב-תרבותי. *תיאוריה וביקורת*, 17 : 163-188.

16.3.16 מגדר

מנאר חסן, (1999). הפוליטיקה של הכבוד : הפטריארכיה, המדינה, ורצח נשים על כבוד המשפחה, בתוך : דפנה יזרעאלי ואחרות, *מין מגדר פוליטיקה*, תל אביב : הקיבוץ המאוחד, 267-305.

אפי זיו, 2012. טראומה עיקשת. *מפתח : כתב עת לקסיקלי למחשבה פוליטית*, 5 : 55-73.

23.3.16 מיניות

אייל גרוס, (2005). 'התחזות כאדם אחר': חיקוי ומרי מגדרי במשפט של חן אלקובי, בתוך : אורנה בן-נפתלי וחנה נוה, *משפטים על אהבה*, תל אביב : אוניברסיטת תל-אביב, 365-413.

30.3.16 אתניות

שהם מלמד, (2004). 'כעבור עשרות שנים מועטות נהיה כולנו בני עדות המזרח': אמהות, פריון ו-האיום הדמוגרפי בחוק הנישואין, *תיאוריה וביקורת*, 25 : 69-96.

ענת קליין, (2008). בין מיתוסים למדע : נראטיב האיידס בעיתונות הישראלית 1981-2007 כדוגמה להבנייה תרבותית של מחלה, *מסגרות מדיה*, 2 : 50-85.

6.4.16 מעמד

מירי גל-עזר, (2006). ויקי קנפו : גוף, הביטוס, מיגדר, לאומיות ומחאה. *גדיש – ביטאון לחינוך מבוגרים*, 10 : 262-290.

13.4.16 גיל

חיים חזן, (2006). גיל, בתוך אורי רם וניצה ברקוביץ, *אי שווינון*. באר שבע : אוניברסיטת בן גוריון בנגב, 82-89.

4.5.16 הצטלבויות –דתיות ובריאות

יהודה גודמן, (2003). קולות מ"ספינת השוטים" : מאבקי זהות במסגרות טיפול חרדיות, בתוך עמנואל סיוון וקימי קפלן, *חרדים ישראלים : השתלבות בלא טמיעה?* תל אביב : מכון ון ליר / הקיבוץ המאוחד, 134-170.

18.5.16 הצטלבויות – אתניות ובריאות

דפנה הירש, (2002). 'באנו הנה להביא את המערב' : החינוך להיגינה בקרב הישוב היהודי בזמן המנדט הבריטי, *זמנים*, 78 : 107 – 120.

שחלב סטולר ליס ושפרה שורץ, (2004). 'נלחמות בבערות ובהרגלים נחשלים': תפיסות ופרקטיקות של אחיות ורופאים כלפי עולים בעליה הגדולה של שנות החמישים, ישראל, 6: 31-62.

25.5.16 הצטלבויות – מגדר ובריאות

אומי לייסנר, (2011). האם הרפואה המגדרית טובה לנשים? המשפט, טז: 481 – 523.
הילה העליון, (2009). סיפורו של גוף: חוויות גוף-זהות של נשים מטופלות פוריות, סוציולוגיה ישראלית יא (1): 13 – 36.

1.6.16 הצטלבויות – גלובליזציה ובריאות

אליעזר ויצטום ואחרים, (2005). אנורקסיה נרבוזה כתסמונת תלוית תרבות בעידן הגלובליזציה, בתוך: רחל לב-ויזל ואחרות, שמרי נפשך: בריאות נפשית בקרב נשים בישראל, ירושלים: מאיירס-גיווינט-ברוקדייל, 205-228.

8.6.16 רב-תרבותיות ובריאות

סרט: United in Anger: A History of ACT UP (2012), Jim Hubbard.

15.6.16 שייכות

בנדיקט אנדרסון, (1999). קהיליות מדומיינות, רעננה: האוניברסיטה הפתוחה.